

Марусенко А.В.

Київський Національний університет імені Тараса Шевченка

ІНОЗЕМНИЙ ДОСВІД ФОРМУВАННЯ ВІДНОСИН «СОЦІУМ-ВЛАДА» В УРБАНІЗАЦІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

У статті розглянуто роль урбанізації у відносинах мешканців із місцевим середовищем. Урбанізація відбувається швидкими темпами в багатьох країнах, що розвиваються, перетворюючись на міста, в яких управління та адекватне планування стають все більш актуальними. Очікується також, що урбанізація призведе до зміни або втрати мови соціального шаблону через більш обмежувальні правила будівництва та, отже, менше можливостей для формування та пристосування місця, а також погіршення відчуття місця. Урбанізація вважається дуже складним явищем із сильним потенційним впливом на фізичне та соціальне середовище.

Розглянуто заходи для досягнення узгодженості між роботою всіх інституцій, забезпечення процвітання міст через інклюзивну зайнятість, зменшення нерівності та дискримінації, сталий розвиток міст і реалізацію прав людини для всіх мешканців міст. Ефективне управління для сталої урбанізації вимагає, щоб державні установи відповідали міжнародним стандартам і принципам прав людини та були підзвітними людям. Максимально доступні ресурси повинні бути використані для реалізації прав людини міських жителів. Згідно з основними договорами про права людини, держави зобов'язані мобілізувати та виділяти максимальні доступні ресурси для реалізації всіх прав людини.

Наведено просторові аспекти, які є важливим компонентом місцевого середовища, коли розглядаються наслідки урбанізації. Щоб виконати свої зобов'язання щодо прав людини, покінчити з бідністю, держави повинні затвердити систему фінансування інклюзивної урбанізації, яка відповідає цим амбіціям. Значні ресурси знадобляться для реалізації сталого та інклюзивного міського порядку, і це вимагатиме ефективної мобілізації ресурсів серед усіх ключових зацікавлених сторін з метою зменшення нерівності та сприяння процвітання для всіх. Це також вимагатиме встановлення пріоритетів у цільових політиках і програмах для включення та реалізації прав людини тих осіб, груп і спільнот, які перебувають у вразливих ситуаціях.

Ключові слова: урбанізація, держава, глобалізація, синергія, агломерація.

Постановка проблеми. Урбанізація – одна з найважливіших світових тенденцій 21 століття. Більше половини населення світу проживає в містах, і очікується, що до 2030 року ця цифра зросте до 60 відсотків. У той же період 90 відсотків приросту населення світу відбуватиметься в містах, особливо в Африці та Азії.

У багатьох місцях ця тенденція до швидкої урбанізації йде рука об руку зі створенням нових нетрів; збільшення кількості людей, які живуть у неналежних умовах і не мають гарантованого володіння своїм житлом і землею; і більша диспропорція, нерівність і дискримінація.

Проте, коли права людини поважаються та заохочуються, урбанізація має потенціал позитивно змінити життя більшості населення світу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загалом міста пропонують кращий доступ до роботи та послуг, ніж сільська місцевість. Швид-

кий розвиток у сільській місцевості було досягнуто завдяки прогресу, якщо вимірювати різноманітність розвитку показників. Проте сільське населення й надалі відставатиме від міського населення до 2030 року, якщо поточні тенденції збережуться. Тим не менш, у містах спостерігається більша нерівність, ніж у сільській місцевості, хоча різні нерівності значно відрізняються, навіть між містами однієї країни. Нерівність, як правило, вища у великих містах, ніж у малих містах і селищах, але поширеність бідності також має тенденцію бути нижчою у великих містах. Постійна вразливість концентрованої бідності в недостатньо забезпечених міських районах призводить до маргіналізації та відчуження. Урбанізація відбувається швидкими темпами в багатьох країнах, що розвиваються, перетворюючись на міста, в яких управління та адекватне планування стають все більш актуальними.

Метою статті є вивчення урбанізації, як соціального й економічно жвавого процесу, який формує динамічні та складні екосистемні процеси в різних масштабах, від локального до планетарного, а також у соціальних та екологічних сферах життя.

Виклад основного матеріалу. Урбанізація – це всесвітня мегатенденція, яка суттєво змінила взаємодію людей і довкілля за останні десятиліття та, як очікується, залишиться одним із головних рушійних сил глобальних змін у майбутньому. Якщо в 1900 році лише 15% населення світу жило в містах, то в 2007 році ця частка досягла 50% і, за прогнозами, до 2050 року досягне 70–80% [1]. Термін урбанізація означає комплексний процес розширення міського стилю життя [2], який включає зростання міст (фізична урбанізація), а також інтенсифікацію взаємозв'язків і дифузійних процесів між містом і навколишніми сільськими територіями (функціональна та соціальна урбанізація) [4]. Очікується також, що урбанізація призведе до зміни або втрати мови соціального шаблону через більш обмежувальні правила будівництва та, отже, менше можливостей для формування та пристосування місця, а також погіршення відчуття місця. Урбанізація вважається дуже складним явищем із сильним потенційним впливом на фізичне та соціальне середовище [8].

Урбанізація – це явище, яке супроводжується розвитком індустріалізації. Основне обґрунтування полягає в тому, що просторове розміщення та концентрація галузей промисловості та послуг може створити ефект агломерації, який може принести синергію, знизити собівартість одиниці продукції та підвищити економічну ефективність. З концентрацією галузей промисловості, інфраструктура та надання громадських об'єктів також зосереджуються в просторі, а також потоки робочої сили та населення. В умовах глобалізації на урбанізацію вплинули не лише внутрішні, а й міжнародні фактори. Таким чином, урбанізація в умовах глобалізації не була ізольованим процесом, а процесом і результатом спільного впливу багатомірного суспільства, складної економіки та інтегрованої культури. На тлі глобалізації, спричиненої прямими іноземними інвестиціями (ПІІ) та міжнародною торгівлею, урбанізація все більше демонструє характеристики відкритості та все більше й більше зазнає впливу та обмежень зовнішніх факторів. Це особливо важливо в країнах, що розвиваються, де як економічний розвиток, так і соціальне та культурне життя зазнають

впливу і змінюються діяльністю ПІІ та міжнародної торгівлі, що сприяло швидкому розвитку урбанізації в країнах, що розвиваються.

Уже наприкінці дев'ятнадцятого та на початку двадцятого століть теоретики Чиказької школи міської соціології були стурбовані наслідками посилення урбанізації на соціальні процеси та місцеву поведінку людей. Урбанізація змінила спосіб соціальної згуртованості: перехід від прихильності до спільноти, заснованої на природній волі, до прихильності до асоціацій, заснованої на раціональній волі. Зіммель [10] припустив, що урбанізація приміських регіонів матиме негативний вплив на психічне здоров'я людей, включаючи погіршення зв'язку з місцевим середовищем і втрату почуття спільності. Нарешті, Вірт [11] постулював у своїй теорії урбанізму, що три структурні умови урбанізації, розмір поселення, щільність поселення та неоднорідність населення, розмивали соціально-психологічний зв'язок людей із середовищем проживання. Інші члени Чиказької школи, зокрема Парк і Берджесс [12], чинили опір такому негативному погляду на урбанізацію, наголошуючи на постійній ролі процесів соціалізації у створенні соціальних мереж у місцевих громадах, незалежно від характеру місця. Замість структурних аспектів урбанізації вони, відповідно, очікували, що тривалість проживання, позиція в соціальній структурі та стадія життєвого циклу головним чином формують стосунки людей із місцевою громадою.

Місце проживання людей сильно впливає на їхні життєві можливості, в тому числі це доступ до безпечної питної води, електроенергії, охорони здоров'я, хороших шкіл, гідної роботи. Нерівності, пов'язані з місцем розташування, також відомі як «просторова нерівність», можуть бути різкими між сільською та міською місцевістю, особливо в країнах, що розвиваються.

Високий рівень нерівності також спостерігається в містах, де зростання населення відбуватиметься протягом наступних 30 років. Міста можуть бути інкубаторами для інновацій і підвищення процвітання. Концентрація людей і людська діяльність призводить до підвищення продуктивності, полегшує забезпечення громадської інфраструктури і послуг, а також стимулює розвиток і поширення нових ідей.

Створення нових можливостей, у свою чергу, підвищує соціальну мобільність. Проте в більшості міст, високий рівень багатства та сучасна інфраструктура співіснують із районами, що характеризуються позбавленням та відсутністю послуг. Недо-

інвестування в інфраструктуру та громадськість, транспорт перешкоджає деяким міським жителям отримати хорошу роботу, освіту і послуги.

У світі з високим і зростаючим рівнем урбанізації майбутнє нерівності багато в чому залежить від того, що відбувається в містах. Міська перевага в плані інновації та можливості для соціальної мобільності можуть не підтримуватися, якщо розвиток та політика міського планування нехтує питаннями справедливості.

В останні десятиліття, а особливо між 1970 і 1990 роками, було проведено низку досліджень для вивчення ролі урбанізації у відносинах мешканців із місцевим середовищем, але результати виявилися суперечливими [9]. Ці невідповідності можна пояснити відмінностями в національних контекстах, а також різними концептуалізаціями та вимірюваннями цільової змінної та відносинами до місцевої громади чи навколишнього середовища. У той час як одні використовували шкали прив'язаності до місця [6; 7], інші використовували широку шкалу настроїв громади Гутмана, яка включає перспективу громади, гордість громади або можливість членства в громадських організаціях, а також деякі вимірювані відчуття спільноти за допомогою однопунктної оцінки. Лише в одному з цих досліджень використовувалися елементи, що явно вимірюють просторові аспекти, які є важливим компонентом місцевого середовища, коли розглядаються наслідки урбанізації. Крім того, існуючі дослідження вивчали досліджувані області з різними діапазонами ступенів урбанізації, де деякі в основному включали міські громади, а інші в основному зосереджувалися на сільському контексті [7]. Нарешті, усі ці дослідження використовували спрощені концепції урбанізації та в основному зосереджувалися на характеристиках фізичної урбанізації, таких як розмір і щільність, а в кількох випадках також соціальна неоднорідність, лише одне включало також функціональні аспекти [7].

Щоб досягти більш глибокого та міцного розуміння впливу урбанізації на відносини людей із місцевим середовищем, а) необхідно залучити всі відповідні виміри цих відносин між людьми та б) слід прийняти більш комплексну концептуалізацію урбанізації. Прив'язаність до місця є, ймовірно, найбільш широко використовуваним і визнаним поняттям для опису зв'язку людей з місцями. Нещодавно Скеннелл і Гіффорд [13] запропонували комплексну тристоронню структуру пов'язаних з поведінкою аспектів прив'язаності до місця, включаючи соціальні, просторові та проце-

суальні аспекти, які повинні охоплювати існуючу широту визначень цієї конструкції. Дуже широка концептуалізація стосунків між людьми і місцем є сильною стороною, оскільки ця трансакційна перспектива відповідає самій природі цього явища.

У багатьох місцях ця тенденція до швидкої урбанізації йде рука об руку зі створенням нових нетрів; збільшення кількості людей, які живуть у неналежних умовах і не мають гарантованого володіння своїм житлом і землею; і більша диспропорція, нерівність і дискримінація.

Проте, коли права людини поважаються та заохочуються, урбанізація має потенціал позитивно змінити життя більшості населення світу.

Права людини є ключовими для просування та розвитку сталої та соціально інклюзивної урбанізації, яка сприяє рівності, бореться з дискримінацією в усіх її формах і розширює можливості окремих людей і громад.

Громадянська участь є конститутивним аспектом відносин мешканців до їхнього місцевого середовища, але вона не розглядалася як аспект прив'язаності до місця, навіть у дуже вичерпних рамках, таких як запропоновані Скеннеллом та Гіффорд [13]. Крім того, досі дискутується, як прив'язаність до місця пов'язана з громадянською участю [9]. Громадянська участь означає соціальну, емоційну та фінансову участь мешканців у громадському житті та передбачає такі дії, як голосування, волонтерство, членство в асоціаціях або політична та громадська активність.

Емпіричні дослідження взаємозв'язку між урбанізацією та громадянською участю є досить непереконливими і переважно сягають кількох десятиліть тому. У деяких країнах, наприклад у США, національні опитування виявили більшу психологічну залученість у політику та вищу явку на виборах у міських центрах. Однак протилежні тенденції спостерігалися в інших країнах, таких як Німеччина, Франція, Великобританія та Японія [14], що свідчить про те, що поведінка участі залежить від національних та регіональних умов. Олівер надав досить вичерпні та надійні емпіричні докази ролі урбанізації для громадянської участі, використовуючи дані національного опитування США. Він виявив, що в столичних регіонах деякі форми громадянської участі, такі як відвідування зборів громадської ради або контакти з місцевими чиновниками, систематично зменшувалися зі збільшенням чисельності населення муніципалітету. На відміну від цього, громадянська участь у сільській місцевості, як виявилось, була загалом на нижчому рівні в категорії найменшого розміру

населеного пункту та демонструвала непослідовні тенденції зі збільшенням чисельності населення муніципалітету залежно від форми участі. Негативний зв'язок між урбанізацією та громадянською участю підтверджено аналізом Європейського соціального дослідження, яке включало дані з 19 європейських країн [15]. У цьому аналізі передмістя, зокрема великі міста, виявилися негативними, а сільські поселення, зокрема сільська місцевість, позитивними предикторами громадянської участі, яка вимірювалася ступенем участі у 12 типах добровільних об'єднань. Подібним чином Штадельманн-Штеффен і Фрайтаг виявили, базуючись на дослідженні швейцарського волонтерства, що життя в міській громаді, так само як і проживання в міському кантоні, є релевантним негативним фактором для індивідуальної волонтерської роботи. Усупереч цим висновкам, дослідження, засноване на національному опитуванні в Бельгії, не змогло визначити суттєвий зв'язок між щільністю населення або розміром громади та обсягом або інтенсивністю участі в волонтерських організаціях. Загалом, докази негативного зв'язку між урбанізацією та громадянською участю видаються сильнішими, ніж кілька суперечливих результатів, які використовували менш комплексні вимірювання двох змінних і зосереджувалися на більш конкретних контекстах.

Комплексні міркування, які включають додаткові потенційні причинно-наслідкові фактори впливу, є більш проникливими, ніж статистичні зв'язки між урбанізацією та громадянською участю. Річардсон [14] надає такий комплексний аналіз факторів, що впливають на громадянську участь, аналізуючи дані японських досліджень і демонструючи, що помітно вища громадянська участь у сільській Японії мала безліч причин. До них належать чітка структура сільської громади, яка сприяє мобілізації; більша щільність соціальної взаємодії, що уможливило соціальну дію; більший інтерес до відчутних наслідків результатів виборів (а не до абстрактної політики); більш тісний контакт з особами, які приймають рішення; нижча соціальна мобільність, яка пов'язана з вищою помітністю лояльності громади; менш виражений песимізм щодо політичних процесів, що поширюється ЗМІ; і більш жорсткі норми, що сприяють активній участі. Інші дослідження, які розглядали зв'язок між урбанізацією та громадянською участю, включали лише соціально-демографічні дані та постійно підкреслювали позитивний вплив рівня освіти та віку [12; 13; 15]. Іншими релевантними індивідуаль-

ними предикторами виявилися наявність житла, повна зайнятість (негативна) і тривалість проживання. Дані European Social Survey, які Воллес і Піхлер [15] використали для свого дослідження, підтвердили роль національного чи культурного контексту в рівні громадянської участі. Вони виявили значні відмінності між країнами з високою громадянською активністю, такими як Швеція, Нідерланди, Норвегія, Австрії та Данії, а також країни з низьким рівнем громадянської участі, такі як Іспанія, Португалія, Угорщина, Польща та Греція, які Левицька [9] інтерпретувала як наслідок ціннісної орієнтації (традиції проти постматеріалізму) у цих країнах.

Після більш ніж 30 років швидкого економічного зростання з середньорічним темпом зростання валового внутрішнього продукту (ВВП) близько 10 відсотків з 1978 по 2011 рік Китай досяг значного прогресу в економічному та соціальному розвитку. Однак зараз вона стикається з деякими серйозними проблемами, які значною мірою є результатом зміни світової економічної ситуації та міжнародного впливу на сприйняття китайцями якості життя. По-перше, природне середовище погіршувалося швидкими темпами. По-друге, нерівність доходів досягла критичного рівня. Згідно з офіційним розрахунком уряду, коефіцієнт Джині досяг 0,473 у 2013 році. По-третє, економічне зростання сповільнилося до 7,7 відсотка в 2012 і 2013 роках через скорочення світового попиту в результаті економічної рецесії та слабого внутрішнього попиту. По-четверте, в окремих регіонах загострилася соціально-політична напруга. Якщо взяти за приклад колективні дії, щороку було близько 100 000 випадків. Основні причини, які спричинили колективні дії, включають занадто високу різницю в доходах, постійне зростання цін на житло та серйозну корупцію в уряді (Китайська академія соціальних наук (CASS), 2014).

У відповідь на ці виклики уряд Китаю вирішив пом'якшити конфлікти шляхом серії поглиблених реформ у відповідних сферах. Однією з реформ є запускової програми урбанізації в Китаї. У березні 2014 року уряд Китаю опублікував «Керівні принципи нового національного плану урбанізації на 2014–2020 роки». У цьому документі обговорюються основні політичні зміни, що підтримують нову програму урбанізації, основні наслідки нової урбанізації для соціальних подій у Китаї та основні впливи на світ у процесі глобалізації.

Нова програма урбанізації матиме позитивний вплив на соціальний та економічний розвиток Китаю, але вона також може принести деякі

нові соціальні та економічні проблеми, яким політичні керівні принципи не приділяють належної уваги. У наступних розділах ми обговоримо позитивний вплив, а також проаналізуємо потенційні проблеми, які може спричинити нова програма урбанізації, і запропонуємо наші пропозиції щодо вирішення проблем в умовах глобалізації.

З 1978 року Китай досяг значного прогресу в усіх аспектах, включаючи урбанізацію. Рівень урбанізації стрімко зріс з 17,9 відсотка в 1978 році до 53,7 відсотка в 2013 році (Національне бюро статистики (NBS), 2014, с. 101). Урбанізація пішла вгору, але залишила багато проблем. Два є найважливішими. По-перше, існує близько 270 мільйонів сільських трудових мігрантів, які мігрували з сільської місцевості в міську місцевість і не мають такого ж статусу домашньої реєстрації, як жителі міст. Як наслідок, вони не можуть користуватися такими ж можливостями працевлаштування та базових державних послуг, а їхні діти не можуть вступити до місцевої державної школи. Якщо відняти цих сільських мігрантів із населення міст, рівень урбанізації, розрахований на основі критеріїв реєстрації домогосподарств у містах, у 2013 році становив лише 35,3 відсотка. Це означає, що високе зростання урбанізації протягом періоду 1978–2013 років є «незавершений проект» урбанізації.

По-друге, щодо швидкості міграції населення із сільської місцевості в місто, швидкість перетворення сільських сільськогосподарських угідь у міські землі значно швидша. З переселенням великої кількості сільського населення до міст і селищ сільська площа житлових земель не зменшувалася, а постійно збільшувалася. Як наслідок, з розвитком урбанізації широко поширені розбазарювання та переведення земель у несільськогосподарське використання.

З огляду на ці серйозні проблеми, китайський уряд запустив нову програму урбанізації, спрямовану на вирішення проблем, успадкованих від минулої урбанізації. Основне судження полягає в тому, що такий вид високошвидкісної урбанізації в минулому не є стійким, і його потрібно трансформувати в нову модель урбанізації, яка є стійкою. Таким чином, нова програма урбанізації має дві основні ідеї: перша полягає в уповільненні швидкості урбанізації, щоб можна було ефективно вирішити проблеми, що залишилися в минулому, щоб покращити якість урбанізації; другий полягає в тому, щоб застосувати «люди-

ноцентричні» принципи та практичні методи вирішення проблем, щоб як міські, так і сільські жителі могли користуватися перевагами урбанізації. Таким чином, очікується, що нова програма урбанізації матиме певний позитивний вплив на соціальний та економічний розвиток Китаю.

Висновки із досліджуваного матеріалу. Економічна політика та інституції повинні бути узгоджені зі стандартами прав людини. Узгодженість політики має вирішальне значення для успішної реалізації міського порядку. Це передбачатиме вжиття заходів для досягнення узгодженості між роботою всіх інституцій, забезпечення процвітання міст через інклюзивну зайнятість, зменшення нерівності та дискримінації, сталий розвиток міст і реалізацію прав людини для всіх мешканців міст. Ефективне управління для сталої урбанізації вимагає, щоб державні установи відповідали міжнародним стандартам і принципам прав людини та були підзвітними людям.

Максимально доступні ресурси повинні бути використані для реалізації прав людини міських жителів. Згідно з основними договорами про права людини, держави зобов'язані мобілізувати та виділяти максимальні доступні ресурси для реалізації всіх прав людини. Щоб виконати свої зобов'язання щодо прав людини, покінчити з бідністю, держави повинні затвердити систему фінансування інклюзивної урбанізації, яка відповідає цим амбіціям. Значні ресурси знадобляться для реалізації сталого та інклюзивного міського порядку, і це вимагатиме ефективної мобілізації ресурсів серед усіх ключових зацікавлених сторін з метою зменшення нерівності та сприяння процвітання для всіх. Це також вимагатиме встановлення пріоритетів у цільових політиках і програмах для включення та реалізації прав людини тих осіб, груп і спільнот, які перебувають у вразливих ситуаціях. Фінансування міст має здійснюватися на основі участі та прав людини. Стратегії фінансування, фіскальна політика, системи оподаткування, субсидії, плани розвитку та бюджети мають приносити користь найбільш маргіналізованим верствам населення та повинні бути продуктом прозорих процесів, що ґрунтуються на участі. Вони також повинні підтримуватися законами, які захищають права людини, включно з економічною сферою, і державними установами, які є недискримінаційними, інклюзивними, залученими та відповідальними за фінансову політику та стратегії.

Список літератури:

1. Ламберт К.Г.; Нельсон, Р. Дж.; Йованович, Т.; Серда, М. Мозок у місті: нейробіологічні ефекти урбанізації. *Неврологія. Біологічна поведінка*. 2015, 58, 107–122.
2. Антроп, М. Зміна ландшафту та процес урбанізації в Європі. *Міський план*. 2004, 67, 9–26.
3. Мохаммед, Г.; Махмуд, Н. Міський код у традиційних близькосхідних контекстах: крайове середовище як центральна тема для читання мови соціальних моделей історичних місць. *SAGE Open* 2019, 9.
4. Уджанг, Н.; Закарія, К. Поняття місця, значення місця та ідентичність у міській регенерації. *Соц. поведінка. наук*. 2015, 170, 709–717.
5. Брөгель А.Е.; Стаух, А.; Шмід, Б.; Vuichard, P. (Спільна) власність споживачів у відновлюваних джерелах енергії в Швейцарії. В *Енергетичний перехід: Лондон, Великобританія, 2019*. С. 451–476.
6. Чжу Ю.Г.; Іоаннідіс, J.P.A.; Лі, Х.; Джонс, К.С.; Мартін, Ф.Л. Розуміння та використання наслідків швидкої урбанізації Китаю для здоров'я. *Навколишнє середовище. наук. технол.* 2011, 45, 5099–5104.
7. Теодорі, Г.Л.; Лулофф, А. Е. Урбанізація та приєднання громади в сільській місцевості. *Соц. Нац. ресурс*. 2000, 13, 399–420.
8. Гауді, В. Дж. Прихильність громади в сільській місцевості. *Сільський соціол.* 1990, 55, 178–198.
9. Левіцька, М. Інвестиції: Як далеко ми просунулися за останні 40 років? *Психологія*. 2011, 31, 207–230.
10. Вольф К.Х. Соціологія Георга Зіммеля; Free Press: Glencoe, IL, США, 1950.
11. Вірт Л. Урбанізм як спосіб життя. *Соціологія*. 1938, 44, 1–24.
12. Парк, Р.Е.; Берджесс Е. Місто; Видавництво Чиказького університету: Чикаго, Іллінойс, США, 1921.
13. Сканнелл Л.; Гіффорд, Р. Визначення прихильності до місця: тристороння організаційна структура. *психол.* 2010, 30, 1–10.
14. Річардсон Б.М. Урбанізація та політична участь – приклад Японії. *Ам. політ. наук*. 1973, 67, 433–452
15. Уоллес К.; Піхлер, Ф. Більше участі, щасливіше суспільство? Порівняльне дослідження громадянського суспільства та якості життя. *Соц. інд. рез.* 2009, 93, 255–274.

Marusenko A.V. FOREIGN EXPERIENCE IN THE FORMATION OF "SOCIETY-GOVERNMENT" RELATIONS IN AN URBAN ENVIRONMENT

The article examines the role of urbanization in the relations of residents with the local environment. Urbanization is taking place at a rapid pace in many developing countries, transforming into cities in which governance and adequate planning are becoming increasingly important. Urbanization is also expected to lead to a change or loss of social pattern language due to more restrictive building regulations and therefore fewer opportunities to shape and adapt place, as well as a diminished sense of place. Urbanization is considered a very complex phenomenon with strong potential impacts on the physical and social environment.

Measures to achieve coherence between the work of all institutions, ensuring the prosperity of cities through inclusive employment, reducing inequality and discrimination, sustainable urban development and the realization of human rights for all city dwellers are considered. Effective governance for sustainable urbanization requires that public institutions comply with international human rights standards and principles and be accountable to the people. The maximum available resources should be used to realize the human rights of city residents. According to the main human rights treaties, states are obliged to mobilize and allocate the maximum available resources for the realization of all human rights.

Spatial aspects are presented, which are an important component of the local environment when considering the consequences of urbanization. In order to meet their human rights obligations to end poverty, states must adopt a financing system for inclusive urbanization that matches these ambitions. Significant resources will be needed to realize a sustainable and inclusive urban order, and this will require effective resource mobilization among all key stakeholders to reduce inequality and promote prosperity for all. It will also require prioritizing targeted policies and programs to include and realize the human rights of those individuals, groups and communities in vulnerable situations.

Key words: urbanization, state, globalization, synergy, agglomeration.